

SOCIJALISTIČKA NARODNA
PARTIJA CRNE GORE
KLUB POSLANIKA

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	19. VI	20 15	GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	23-1/15-11/10		
VEZA:			
EPA:	820 XXV		
SKRAĆENICA:			PRILOG:

Broj: 05- 47/15
Podgorica, 19.06.2015.2015.god.

SKUPŠTINA CRNE GORE
Gospodinu RANKU KRIVOKAPIĆU, predsjedniku

Na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore na PREDLOG ZAKONA O IZVRŠENJU KAZNI ZATVORA, NOVČANE KAZNE I MJERA BEZBJEDNOSTI, podnosim sljedeće amandmane:

A m a n d m a n 1

Član 12 stav 2 Predloga zakona broj „15“ zamjenjuje se brojem „8“.
U istom članu u stavu 4 nakon riječi „člana,“ dodaju se riječi „kao i u slučaju da odluka nije donijeta u propisanom roku, „

O b r a z l o ž e n j e

Rok u kojem je starješina Zavoda obavezan da odluči o pritužbi zatvorenika radi zaštite prava i interesa tokom izdržavanja kazne zatvora ili kazne zatvora od 40 godina neopravdano je produžen. Neophodno je zadržati formulaciju iz Nacrta zakona (čl. 164 stav 3) i obezbjediti hitnost u odlučivanju po pritužbama lica lišenih slobode.

U istom članu u stavu 4 Predloga navodi se da zatvorenik ima pravo da protiv rješenja koje je starješina donio podnese žalbu Ministarstvu pravde, ali je izostavljena jasna formulacija iz Nacrta kojom se to pravo primjenjivalo i u slučaju ćutanja administracije (čl. 164, stav 4 Nacrta). Izostanak navedene formulacije koja jasno upućuje kako postupiti u slučaju ćutanja administracije pri prvostepenom odlučivanju (kada odlučuje direktor), je moguće posljedica tehničke greške jer se u nastavku navodi kako postupiti u slučaju ćutanja administracije kada po žalbi odlučuje Ministarstvo pravde.

A m a n d m a n 2

U Članu 26 u stavu 1 Predloga zakona tačku na kraju stava zamjenjuje zarez i dodaju se riječi „a odmah mu se uručuje i pisano obavještenje o pravima o obavezama za vrijeme izdržavanja kazne“.

SOCIJALISTIČKA NARODNA
PARTIJA CRNE GORE
KLUB POSLANIKA

O b r a z l o ž e n j e

Nacrtom Zakona je bilo propisano da se zatvorenik obavještava o njegovim pravima i dužnostima na jeziku koji razumije, a uručice mu se Pravilnik o kućnom redu za izvršenje kazni zatvora (čl. 28, st. 5). U članu 26 Predloga zakona se ovo neizvjesno propisuje, jer ostaje nejasno kako se to zatvorenik "upoznaje, na jeziku koji razumije" sa pravima i obavezama. Evropskim zatvorskim pravilima je propisano da se zatvorenici o pravima i obavezama informišu „u pisanoj formi i na jeziku koji razumiju“, odnosno „i kad je god to potrebno nakon prijema, zatvorenici se obavještavaju u pisanoj formi i na jeziku koji razumiju o pravilima discipline u zatvoru i njihovim pravima i dužnostima u zatvoru“. Efikasno ispunjavanje ove obaveze postiglo bi se uručivanjem Pravilnika na početku izdržavanja kazne, kako je prvobitno bilo predviđeno, ili drugim pisanim obavještenjem.

A m a n d m a n 3

U Članu 30 u stavu 4 Predloga zakona riječ „ne“ briše se.

U istom članu nakon stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„Ministarstvo će posredstvom ovlašćenog službenika za nadzor po službenoj dužnosti svaka tri mjeseca ispitati da li još postoje razlozi za premještaj zatvorenika i o tome donijeti rješenje“.

O b r a z l o ž e n j e

Predloženim izmjenama se poboljšava položaj zatvorenika i vraćaju se rješenja koja su bila predviđena Nacrtom zakona (čl. 34, stav 4 i čl. 34, stav 6).

Nije jasno zašto se pribjeglo formulaciji da žalba ne odlaže izvršenje rješenja, imajući u vidu da bi se premještaj i u ovom slučaju izvršio za najduže 6 dana (sabiranjem zakonom predviđenih rokova u kojima se žalba podnosi i po žalbi odlučuje). Takođe, u skladu sa preporukom CPT-a, neophodno je zadržati kontrolni mehanizam koji obezbjeđuje da ovlašćeni službenik Ministarstva pravde po službenoj dužnosti periodično ispituje postojanje razloga koji su doveli do premještaja, čime se, dobrim dijelom, postiže da zatvorenik ne bude premješten duže nego što za tim postoji potreba.

A m a n d m a n 4

U Članu 47 u stavu 3 Predloga zakona riječi „kadra“, brišu se.

U istom članu u stavu 7 riječi „, uz saglasnost Ministarstva“ brišu se.

Nakon stava 7 dodaje se novi stav koji glasi:

SOCIJALISTIČKA NARODNA
PARTIJA CRNE GORE
KLUB POSLANIKA

„Nadzor nad pružanjem zdravstvene zaštite u Zavodu vrši organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja“.

O b r a z l o ž e n j e

Cilj predloženih izmjena je da se garantuje nezavisnost medicinskog osoblja u odnosu na upravu Zavoda, tako što bi medicinsko osoblje koje radi u zatvoru zapošljavalo Ministarstvo zdravlja (organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja), a ne Zavod, kako je predloženo.

Predlog je usklađen sa Evropskim zatvorskim pravilima prema kojima se: „zdravstvena služba u zatvoru organizuje u tijesnoj vezi sa opštom zdravstvenom službom zajednice ili države“.

A m a n d m a n 5

Član 89 Predloga zakona mijenja se i glasi:

“Član 89

Mjera predostrožnosti usamljenje može se preduzeti prema zatvoreniku koji uporno ometa redovan rad i život u Zavodu i prema kome izrečenim disciplinskim mjerama nije postignuta svrha disciplinskog kažnjavanja, a on predstavlja ozbiljnu opasnost po druge zatvorenike i bezbjednost u zatvoru.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana, zatvorenik ima pravo žalbe Ministarstvu, u roku od tri dana od dana prijema rješenja. Žalba odlaže izvršenje rješenja.

O žalbi iz stava 3 ovog zakona, Ministarstvo odlučuje u roku od 3 dana od dana njenog prijema.

Protiv odluke iz stava 3 ovog člana, kao i u slučaju da odluka nije donijeta u propisanom roku, zatvorenik može pokrenuti upravni spor.

Mjera iz stava 1 ovog člana može se primjenjivati neprekidno najduže tri mjeseca u toku jedne godine.

Za usamljenje na period duži od tri mjeseca godišnje potrebno je pribaviti saglasnost Ministarstva.

Zatvoreniku prema kome je preduzeta mjera iz stava 1 ovog člana, uskraćuje se kontakt sa drugim zatvorenicima za vrijeme njenog trajanja.

Tokom trajanja mjere iz stava 1 ovog člana, zatvoreniku se dozvoljava boravak najmanje dva časa dnevno van zatvorenog prostora.

Starješina će na inicijativu zatvorenika ili po službenoj dužnosti svakih mjesec dana ispitati odluku o daljem usamljenju.

Zatvorski doktor pregleda zatvorenika koji izdržava mjeru najmanje dva puta nedjeljno.

Izvršenje mjere iz stava 1 ovog člana, prekinuće se kad zatvorski doktor utvrdi da dalje izvršenje mjere negativno utiče na zdravlje zatvorenika ili kad se ocijeni da su prestali razlozi zbog kojih je mjera preduzeta.

SOCIJALISTIČKA NARODNA
PARTIJA CRNE GORE
KLUB POSLANIKA

Prostorija u kojoj se izvršava mjera iz stava 1 ovog člana mora biti opremljena i odgovarati uslovima koji su propisani članom 38 ovog Zakona. “

O b r a z l o ž e n j e

Propisivanje postupka usamljenja je pretrpjelo više izmjena u odnosu na Nacrt (čl. 136) i to u pravcu snižavanja nivoa prava lica koja izdržavaju kaznu:

- a) dvostruko je produženo vrijeme neprekidne primjene mjere usamljenja sa 3 na 6 mjeseci;
- b) obrisana je odredba prema kojoj je za usamljenje na period duži od tri mjeseca godišnje potrebno pribaviti saglasnost Ministarstva (čl. 135, st. 3 Nacrta).
- c) obrisana je odredba prema kojoj je direktor imao obavezu da na inicijativu zatvorenika ili po službenoj dužnosti svakih mjesec dana ispita odluku o daljem usamljenju (čl. 136, st. 4 Nacrta), što je u suprotnosti sa preporukom CPT Crnoj Gori da "smještanje zatvorenika u uslove segregacije treba da bude što je kraće moguće i da se revidira najmanje svaka tri mjeseca, s ciljem ponovne integracije zatvorenika u redovnu zatvorsku populaciju".

Takođe, nije jasno propisano:

- d) pravo na žalbu na odluku o usamljenju;
- e) obaveza da se mjera izvršava pod stalnim nadzorom doktora, koji zatvorenika koji izdržava mjeru pregleda najmanje dva puta nedjeljno;
- f) da prostorija u kojoj se izvršava mjera mora biti u skladu s propisima koji inače važe za prostorije za boravak.

Nepходno je vratiti odredbu prema kojoj je za usamljenje na period duži od tri mjeseca godišnje potrebno pribaviti saglasnost Ministarstva, kao i obavezu da starješina, na inicijativu zatvorenika ili po službenoj dužnosti svakih mjesec dana ispita odluku o daljem usamljenju, da bi se tako postupilo u skladu sa preporukom CPT-a.

Neophodno je propisati obavezu da, tokom trajanja mjere, doktor pregleda zatvorenika najmanje dva puta nedjeljno, posebno imajući u vidu da se izvršenje mjere prekida kad zatvorski doktor utvrdi da dalje izvršenje mjere negativno utiče na zdravlje zatvorenika, a da se ne navodi koliko će česti biti ljekarski pregledi (čl. 88 Predloga).

A m a n d m a n 6

U Članu 157 nakon stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

“ Zabranjeno je i kažnjivo nastaviti sa upotrebom sredstava prinude kada se suzbije otpor zatvorenika, odnosno drugih lica koja se upotrebljavaju u skladu sa st. 2 i 3 ovog člana.”

SOCIJALISTIČKA NARODNA
PARTIJA CRNE GORE
KLUB POSLANIKA

O b r a z l o ž e n j e

Imajući u vidu da je u zatvoru bilo incidenata kršenja ovog prava (obratiti pažnju na presudu Evropskog suda za ljudska prava Milić i Nikezić protiv Crne Gore, iz aprila 2015), član 157 treba dopuniti izričitom formulacijom međunarodnog standarda prema kome je zabranjeno i kažnjivo nastaviti s primjenom sile prema zatvorenicima kada se otpor suzbije, odnosno, kažnjavati zatvorenike primjenom sile. Isto važi i za psihičko i verbalno zlostavljanje, u skladu sa izričitom preporukom CPT-a.

A m a n d m a n 7

Član 159 Predloga zakona mijenja se i glasi:

“Član 159

„Službenik obezbjeđenja će prije upotrebe sredstva prinude na to upozoriti lice prema kome sredstvo namjerava da upotrijebi, ako je to u datoj situaciji moguće.

Neposredno nakon primjene sredstva prinude, obavezan je ljekarski pregled lica prema kome je sredstvo prinude upotrijebljeno, koji se ponavlja između dvanaestog i dvadesetčetvrtog časa od primjene mjere.

Doktor nakon izvršenog pregleda obavezno sačinjava izvještaj koji sadrži i navode lica prema kome je mjera prinude primjenjena, o načinu nastanka povreda i mišljenje ljekara o povezanosti primjenjene mere i nastalih povreda.

Rezultati pregleda, uključujući sve relevantne izjave koje je dao zatvorenik, kao i zaključci ljekara, evidentiraju se i dostupni su zatvoreniku koji ima pravo da bude pregledan od strane sudskog vještaka medicinske struke.

O upotrebi sredstva prinude službenik obezbjeđenja podnosi pisani izvještaj licu koje rukovodi zatvorom, koje je dužno da izvještaj, bez odlaganja, dostavi starješini Zavoda.

Izvještaj iz stava 4 ovog člana, podnosi se najkasnije 24 časa od upotrebe sredstva prinude i sadrži podatke o licu prema kome je upotrijebljeno sredstvo prinude, vremenu i mjestu upotrebe sredstva prinude, vrsti upotrijebljenog sredstva prinude i drugim činjenicama i okolnostima od značaja za ocjenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstva prinude.

Starješina Zavoda sačinjava izvještaj o primjeni sredstava prinude koji, bez odlaganja, dostavlja Ministarstvu, Vrhovnom državnom tužiocu i Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore.“

O b r a z l o ž e n j e

Imajući u vidu da upotreba sredstava prinude u zatvoru nosi najveći rizik od kršenja apsolutno zaštićenog ljudskog prava na zaštitu od mučenja i drugog zlostavljanja, smatramo da je apsolutno neophodno dopuniti ovaj član dodatnim garancijama.

Predlogom je propisano da je nakon upotrebe sredstava prinude obavezan ljekarski pregled lica prema kome je sredstvo prinude upotrijebljeno (čl. 159, st. 2). U skladu sa CPT preporukom, zatvoreniku treba

SOCIJALISTIČKA NARODNA
PARTIJA CRNE GORE
KLUB POSLANIKA

učiniti dostupnim rezultate pregleda i omogućiti mu da bude pregledan od strane sudskog vještaka medicinske struke. Takođe, u skladu sa CPT preporukom, ljekar nakon izvršenog pregleda obavezno sačinjava izvještaj koji sadrži i „navode lica prema kome je mjera prinude primjenjena, o načinu nastanka povreda i mišljenje ljekara o povezanosti primjenjene mere i nastalih povreda“, jer to samo doprinosi kasnijem odlučivanju o opravdanosti i zakonitosti upotrebe sredstava.

U vezi sa stavom 7, značajne su razlike od člana 141 stava 5 Nacrta. Izričita je preporuka CPT-ja da se o svakom slučaju obavijesti tužilac, a ne da se starješini ostavlja da procijeni da li je u konkretnom slučaju došlo do prekoračenja ili nezakonite primjene, da bi se u skladu s tom procjenom obavijestilo Ministarstvo. Imajući u vidu da je predviđeno da službenik koji je upotrijebio sredstvo prinude starješini podnosi izvještaj, ne vidimo smetnju da se po jedan primjerak izvještaja, pored Ministarstva dostavi i Vrhovnom državnom tužiocu (kako upravo i međunarodni standard predviđa), kao i Zaštniku ljudskih prava i sloboda, koji bi u skladu sa svojom nadležnostima donijeli odluku o zakonitosti primjene sredstava prinude.

A m a n d m a n 8

U Članu 192 u stavu 1 nakon tačke 3 dodaje se nova tačka koja glasi:

“4) postupa po pritužbama osuđenih lica.”

O b r a z l o ž e n j e

Nije jasno zašto je Predlogom zakona ukinuto pravo koje je ovlašćenom službenom licu Ministarstva pravde pripadalo prema Nacrtu (čl. 168) - mogućnost da postupa po pritužbama osuđenih lica, posebno imajući u vidu da je prema Predlogu (čl. 191) nadležnost ovlašćenog službenog lica da vrši kontrolu izvršenja kazne zatvora. Na ovaj način je ukinut još jedan od efikasnijih mehanizama nadzora i dodatna mogućnost zaštite prava zatvorenika.

Poslanica

Snežana Jonica

S. Jonica